

ЗАТВЕРДЖЕНО
Педагогічною радою
Полтавського фахового
кооперативного коледжу
протокол № 7 від 30.06.2021

Директорка коледжу

Оксана ДЕЛІЯ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ І ПРОТИДІЙ БУЛІНГУ
В ПОЛТАВСЬКОМУ ФАХОВОМУ
КООПЕРАТИВНОМУ КОЛЕДЖІ**

Полтава 2021

ПФКК	Система управління якістю Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії булюнгу у ПФКК	СУЯ ПФКК 045:2022 Дата 30.06.2021 Редакція 1.0
------	--	--

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії булюнгу у Полтавському фаховому кооперативному коледжі (далі – Положення) регламентує загальні засади, норми та правила діяльності колективу з формування та функціонування безпечного освітнього середовища, ефективного реагування на факти булюнгу, попередження поширення негативних явищ у молодіжному середовищі.

1.2. Положення ґрунтуються на Конституції України, Законах України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булюнгу» від 18.02.2018 № 2657-VIII, листа МОН України № 1/9-436 від 14.08.2020 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булюнгу (цькуванню)».

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- освітнє середовище - це частина життєвого, соціального середовища людини, яка виявляється у сукупності усіх освітніх факторів, що безпосередньо або опосередковано впливають на особистість у процесах навчання, виховання та розвитку; є певним виховним простором, в якому здійснюється розвиток особистості;

- для закладу освіти освітнє середовище - це характеристика життя всередині освітнього закладу, система впливів і умов формування особистості, а також система можливостей для розвитку особистості, які містяться у соціальному та просторово-предметному оточенні;

- безпечне освітнє середовище - це стан освітнього середовища, в якому наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, що сприяє емоційному благополуччю здобувачів освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників, відсутні будь-які прояви насильства та є достатні ресурси для їх запобігання.

1.4. Робота над створенням освітнього середовища не припиняється з досягненням певного результату. Насамперед - це безперервний процес реагування на нові виклики життя, пошук нових можливостей, ресурсів, генерування нових ідей і правил. Водночас необхідно, щоб всі учасники освітнього процесу усвідомлювали спільну відповідальність, мали вміння, бажання та добру волю для подальшої співпраці.

1.5. Норми Положення однакові для всіх здобувачів освіти та працівників Коледжу, незалежно від посади, терміну навчання чи роботи.

2. ФАКТОРИ ТА ПРИНЦИПИ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

2.1. Захищеність в освітньому середовищі – оцінка відсутності насильства у всіх його видах, формах для всіх учасників освітнього процесу.

2.2. Комфортність в освітньому середовищі – оцінка емоцій, почуттів та домінуючих переживань у процесі взаємодії здобувачів освіти та науково-

ПФКК	Система управління якістю Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії боулінгу у ПФКК	СУЯ ПФКК 045:2022 Дата 30.06.2021 Редакція 1.0
------	---	--

2.3. Задоволеність освітнім середовищем – задоволення базових потреб молоді у допомозі та підтримці; збереженні та підвищенні її самооцінки; пізнанні та діяльності; розвитку здібностей і можливостей.

2.4. Принцип домінування життя людини, як головної цінності, що визначає модель мінімальної (необхідної) безпеки, максимально усуває ризики, що загрожують життю як дітей, так і дорослих.

2.5. Принцип гендерної рівності та недискримінації усіх учасників освітнього процесу.

2.6. Принцип максимальної ефективності управління системою заходів і створених педагогічних умов, спрямованих на забезпечення максимальної безпеки освітнього середовища Коледжу.

3. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

3.1. Полтавський фаховий кооперативний коледж дотримується усіх вимог законодавства, стандартів і правил та очікує від своїх здобувачів відповідної поваги і дотримання правових норм.

3.2. Коледж гарантує забезпечення рівних прав усім здобувачам освіти незалежно від їхнього соціального статусу, статі, віку, національності, релігійних та інших уподобань і сподівається, що взаємовідносини між самими здобувачами освіти, здобувачами і викладачами, а також здобувачами та іншими членами суспільства базуватимуться на взаємоповазі та загальновизнаних принципах культури, моралі і етики.

3.3. Здобувачі освіти коледжу:

- окремо і разом із персоналом закладу своєю достойною поведінкою й цілеспрямованою працею формують позитивний імідж коледжу;
- поважно ставляться до викладачів, адміністрації, співробітників коледжу, членів і терпляче поводяться зі своїми товаришами, завжди готові їм допомогти;
- є чесними та відповідальними, ретельно готуються до практичних занять, докладають зусиль до своєчасного виконання всіх завдань, складання заліків та екзаменів;
- активно займаються самостійною роботою, використовуючи методичні посібники, рекомендації викладачів, додатково опрацьовують нову літературу, використовують усі можливості для отримання необхідних знань;
- відповідно до інтересів та уподобань беруть участь у науково-дослідній роботі, конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах, а також у культурно-спортивній та інших видах суспільної діяльності;
- вільно висловлюють свої погляди й переконання, якщо вони не зачіпають аналогічного права інших і не принижують їхньої людської гідності;
- уникають створення конфліктних ситуацій, а в разі виникнення таких ситуацій врегулюють їх на засадах поваги й толерантності;
- ведуть здоровий спосіб життя;
- мають охайній та чистий вигляд, надають перевагу діловому стилю одягу і поведінки, що є традиційними для здобувачів освіти;
- дотримуються Правил внутрішнього розпорядку коледжу;

ПФКК	Система управління якістю Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії боулінгу у ПФКК	СУЯ ПФКК 045:2022 Дата 30.06.2021 Редакція 1.0
------	---	--

- дбайливо ставляться до майна, обладнання закладу, а також природного навколишнього середовища;
- не спізнюються на заняття;
- не провокують конфлікти та не вирішують їх за допомогою фізичної сили;
- не з'являються на території коледжу в стані алкогольного сп'яніння;
- не вживають наркотичні речовини;
- не приносять на територію коледжу зброю, газові балончики та інші речі, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини;
- не вживають нецензурну лексику;
- не відвідують заняття в спортивному, відвертому та пляжному одязі.

На заняття здобувачі вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу.

3.4. Під час занять учасники освітнього процесу:

- не шумлять, не відволікаються самі і відволікають інших від заняття розмовами, іграми й іншими справами, що не стосуються заняття;
- не заважають викладачу проводити заняття; якщо здобувач освіти хоче поставити питання викладачеві або відповісти на питання викладача, він піднімає руку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- у разі пропуску заняття пред'явити класному керівнику медичну довідку або записку від батьків (осіб, що їх заміняють) про причину відсутності на заняттях.

3.5. Під час контролю знань здобувачі:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

3.6. У бібліотеці здобувачі:

- не знаходяться у верхньому одязі (в холодну пору року);
- в читальному залі не розмовляють голосно, не користуються мобільними телефонами;
- не роблять написи на книгах та посібниках, що належать коледжу, та не виривають із них сторінки;
- компенсують вартість у випадку псування або втрати бібліотечної книги чи посібника.

3.7. У комп'ютерній аудиторії учасники освітнього процесу:

- не користуються технікою без дозволу викладача;
- дотримуються правил техніки безпеки;
- дотримуються тиші;
- не вживають їжу та напої;
- коректно поводяться між собою.

3.8. У навчальному-ресторані (кухні-лабораторії) учасники освітнього процесу:

- знаходяться з дозволу викладача або майстра виробничого навчання;
- приходять на заняття у відповідному спецодязі;
- виконують всі інструкції з техніки безпеки та охорони праці;

ПФКК	Система управління якістю Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії буулінгу у ПФКК	СУЯ ПФКК 045:2022 Дата 30.06.2021 Редакція 1.0
------	---	--

- дбайливо користуються майном.

3.9. У спортивній залі:

- знаходяться тільки згідно з розкладом та з дозволу викладача;
- займаються лише у спортивному одязі;
- дотримуються правил техніки безпеки.

3.10. Під час виховних заходів поза межами коледжу:

- під час слідування до місця перебування та назад дотримуються правил дорожнього руху, не виходять на проїжджу частину;
- без дозволу керівника групи не залишають місця перебування (у разі поганого самопочуття негайно повідомляють керівника групи);
- дотримуються правил пристойної поведінки та виконують розпорядження керівника групи;
- не торкаються незнайомих предметів, які можуть бути вибухонебезпечними.

Палити на території Полтавського фахового кооперативного коледжу заборонено.

4. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «БУЛІНГУ» ТА ЙОГО ВИДІВ

4.1. Булінг (*bullying, від анг. bully хуліган, забіяка*) – це діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються здобувачем освіти стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

4.2. Булінг проявляється в багатьох формах: вербална, фізична, соціальна, а також кіберзалаювання. Людину, яку вибрали жертвою, намагаються принизити, залякати, ізолювати від інших різними способами.

4.3. Найпоширенішими видами булінгу є:

- фізичний (штовхання, піdnіжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних пошкоджень);
- психологічний (принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж);
- економічний (крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей);
- сексуальний (принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти);
- кібербулінг (приниження за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристрій).

4.4. Типовими ознаками булінгу є: систематичність (повторюваність) діяння; наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі; наслідки у вигляді психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страху, тривоги, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної

ПФКК	Система управління якістю Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії буулінгу у ПФКК	СУЯ ПФКК 045:2022 Дата 30.06.2021 Редакція 1.0
------	---	--

ізоляції потерпілого.

5. СТРУКТУРА ТА ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ КОМІСІЙ З ЕТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ І РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ БУЛІНГУ

5.1. Для забезпечення здійснення моніторингу ризиків виникнення всіх форм корупції, порушення принципів академічної доброчесності та насильства серед молоді створюється комісія з етики та управління конфліктами і розгляду випадків булінгу (далі – Комісія).

5.2. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

5.3. Склад комісії визначається на початку навчального року наказом директора. Термін дії комісії - 1 рік.

5.4. Головою комісії призначається заступник директора коледжу. До складу комісії входять практичний психолог, завідувачі відділеннями, навчально-педагогічні працівники, здобувачі освіти, представники студентського самоврядування.

5.5. Головним завданням комісії є формування безпечної освітнього простору шляхом створення позитивного мікроклімату, оволодіння здобувачами передвищої освіти навичок безпечної поведінки та толерантної міжособистісної взаємодії.

5.6. Комісія розробляє та затверджує комплексний План заходів щодо створення безпечної освітнього середовища, формування у молоді ціннісних життєвих навичок на навчальний рік та подає його на затвердження Педагогічною радою коледжу.

5.7. Практичний психолог забезпечує вивчення соціально-психологічних та психолого-педагогічних проблем виховання, сприяє соціально-психологічній адаптації здобувачів освіти до нового освітнього середовища.

5.8. Комісія координує роботу всіх циклових комісій та підрозділів коледжу щодо ефективного функціонування з питань безпечної освітнього середовища.

5.9. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації Коледжу щодо накладання відповідних санкцій.

6. ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ЗАЯВ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ) В КОЛЕДЖІ

6.1. Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькуванню).

6.2. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, науково-педагогічні та педагогічні працівники Коледжу, інші особи.

6.3. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

6.4. Подання заяви про випадки булінгу (цькуванню)

- Здобувачі освіти, науково-педагогічні та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки буулінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по

ПФКК	Система управління якістю Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії булуїнгу у ПФКК	СУЯ ПФКК 045:2022 Дата 30.06.2021 Редакція 1.0
------	---	--

відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти комісії.

- Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування).

- Форма та примірний зміст заяви оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

- За результатами розгляду заяви комісія видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

- З метою розслідування випадків булінгу (цькування) члени комісії мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

- Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор коледжу зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції.

- У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою.

- Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

- Здобувачі освіти, які вчинили булінг зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

6.5. Реагування на доведені випадки булінгу.

Здобувач освіти, який вчинив булінг зобов'язаний виконувати рішення та рекомендації Комісії. Відповідно до законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню), встановлюється адміністративна відповідальність за булінг.

7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Здобувачі освіти, члени науково-педагогічного колективу та співробітники Коледжу зобов'язані знати та дотримуватися принципів цього Положення.

7.2. За поданням Комісії Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, аж до відрахування або звільнення з Коледжу.

7.3. Здобувачі освіти чи співробітники мають право звернутися до Комісії для внесення пропозицій та доповнень до цього Положення.

7.4. Пропозиції та зміни до Положення обговорюються на засіданні Комісії.

7.5. Положення затверджується Педагогічною радою Коледжу.